

посоки, като прѣминува отъ еднѣ странѣ цѣлѣ Америкѣ надлѣжь стига въ мысь Хорнѣ, който отдѣля два-та океана, Атлантическии и Тихий; отъ другѣ странѣ прѣзь цѣлѣ Азіи и Африкѣ достига въ мысь Добра-Надеждѣ, който отдѣля смѣще така два океана: Атлантическии и Индійскій. Съ тоя начинѣ прѣдѣля Вселеникѣ на двѣ чѣсти тая врьвулица отъ планины, въ коикѣ се съединяватъ различни-ти планинскы рядове отъ всякоикѣ Голинѣ, около срѣдѣ-тѣ на който достигуватъ най-высокы; както: Алпы въ Европѣ, Гималайскы и Тибетскы планины въ Азіи. Отъ тѣхъ пакъ като се съгледватъ подобно центрѣ въ всякоикѣ Голинѣ распростиратся негови-ти различни планинскы рядове, който провлачвани спорядѣ раличны посокы съставляватъ по мѣста-та планины-ты отъ различнѣ высочинѣ и гелѣминѣ, чуку-ты, хльмове-ты, поляны-ты и полета-та на различно пространство, съ който се прѣдѣля съобразеніе-то възъ равнинѣ-тѣ на населеникѣ-тѣ Земкѣ, пѣстрися климатѣ-тѣ на поляны-ты колко-то камѣ топлинѣ или студѣ, дебелинѣ или тънкость, влажноть, или сухость и рѣдкость на въздуха, чѣстность или врьлость или умѣренность на вѣтрове-ты и слѣд., който имѣтъ вліаніе и въ естественый и въ политическый животѣ на жителе-ты, както и за порожденіе-то на техны-ты естествены и умствены силы. Тѣя естествены дѣленія на планины-ты се употрѣбляватъ повече и въ естествены-ты слокове на дрѣжавы-ты още и на самы-ты народы.

148 Волкани. Между планины-ты има и нѣкои огнедышны, сир. исврѣлятъ огнь по врьмя, и дымѣ беспрѣстанно. Кога се случяватъ избухнуванія-та на огня, поврѣщатъ не само огнь, обаче и пепель, сторящены каменіе, лавы или растопены вещества, който слазятъ като огнены рѣкы отъ рѣбра-та на тѣхъ планины. Чѣсто заедно съ избухнуванія-та се случяватъ и земетрѣсенія, станваны отъ наблѣнсканы-ты пары въ